

8. Указ Президента України «Про Національну доктрину розвитку освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text>. (дата звернення: 12.12.21).

Хорошман Марія Юрївна,

здобувачка вищої освіти 4 -го року навчання
кафедри соціології і публічного управління,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ОСВІТИ

MODERN TRENDS OF DEVELOPMENT OF THE INSTITUTE OF EDUCATION

Сучасна освічена людина спроможна орієнтуватися в динамічних, бурхливих соціальних, економічних, політичних реаліях. Така особистість здатна успішно інтегруватися до вимог інформаційного суспільства, яке активізує владу до переосмислення перспектив розвитку освітньої системи. Тому не випадково широкої популярності набувають такі нові форми освіти, як неперервний освітній процес та самостійна освіта.

Сприйняття великої кількості інформації індивідом і наявність безлімітного інформаційного простору призвели до серйозної дезорієнтації в діяльності інституту освіти: а) освіта розвивається з меншою швидкістю, ніж сучасне суспільство; б) поява медійної реальності трансформує освітню реальність; в) феномен мас-медіа є основою медіа-освіти як інноваційного процесу; г) медіа-освіта є наслідком медійної революції в інформаційному суспільстві [1].

Сьогодні до освітянського процесу залучені та мають значне поширення соціальні та цифрові технології. В умовах інформаційного суспільства існують принципово нові форми освітньої реальності – це

технологізація, компютеризація, Інтернетизація, діджиталізація. Вони виступають тими факторами, що надають свободу вибору методів та засобів технологій, отримання знання як основної умови демократичного розвитку суб'єктів суспільства знань, збагачення їх як суспільного й особистого інтелектуального капіталу і багатства.

На жаль, для сучасного українського освітнього простору характерні лише деякі принципи інноваційної освіти. Відставання освіти в багатьох позиціях набуває все більш негативного характеру.

По-перше, криза сучасної освіти в багатьох аспектах пов'язана з проблемою її низької якості, з формальним підходом до освіти, наявністю диплому про вищу освіту як перепустки і шансу отримати хоча б яку-небудь роботу, досить часто малокваліфіковану, таку, що не вимагає спеціальних знань.

По-друге, цінність сучасної освіти стрімко девальвується ще й тому, що більшість педагогів не виступають носіями і трансляторами єдиної національної ідеї.

По-третє, тенденція до зниження рівня та якості знань пов'язана з тим, що інститутська освіта в сучасних ринкових умовах не відповідає прагматичним цілям і не надає швидкого економічного прибутку.

По-четверте, спроба суспільства вирішити зазначені вище суперечності змушує знижувати освітні претензії деяких соціальних груп, а це, як показує освітня практика, призводить до негативних наслідків. Держава не здатна працевлаштувати освіченого випускника. Багато кваліфікованих спеціалістів часто виконують некваліфіковану роботу або довгий час мають статус безробітних. Вкладені кошти в такого спеціаліста миттєво знецінюються, а суспільство має колосальні витрати від такої ситуації.

По-п'яте, при постійному зростанні витрат на освіту нестача економічних, соціальних, правових ресурсів лише поглиблює кризовий стан інституту освіти, який не може задовольнити потребу у висококваліфікованих спеціалістах, чий соціальний статус і матеріальна винагорода за працю малоприваблива у сучасному українському суспільстві.

Саме тому, сьогодні існує нагальна потреба в розробці та впровадженні нової парадигми української системи освіти, яка буде враховувати сучасну світову тенденцію – підготовку висококваліфікованих спеціалістів в інформаційній сфері, ІТ- сфері, сфері соціальних та цифрових технологій.

Нова парадигма вищої освіти передбачає динамічний перехід до нової стратегії розвитку знань і високоякісних технологій. При цьому пріоритетний розвиток повинні отримати фундаментальні знання про основні характеристики інформаційних і технологічних процесів, про закони розвитку природи і суспільства, які вже зараз виконують функцію каталізатора практично всіх напрямків науково-інтелектуального розвитку суспільства [2].

Інститут освіти за своїм обсягом соціального часу і простору, за кадровим потенціалом, матеріально-технічною базою, інформаційними та ідеологічними можливостями є одним з найбільших у структурі суспільства. Проте, виконати своє соціально-історичне призначення інститут освіти може лише за умови чітко сформульованих принципів реформи як з боку суспільства, так і з боку держави. Налагодження зв'язків і відносин із соціальним оточенням – складне та перспективне завдання, яке інституту освіти ще потрібно буде навчитися вирішувати, але без цього подолання кризи у цій сфері практично не є можливим.

Список використаних джерел

1. Distance education in European higher education. The IDEAL Project. 2020. URL: https://idealprojectblog.files.wordpress.com/2013/11/ideal_report_final.pdf 9 (дата звернення 20.11.21).
2. Потенціал вітчизняного ринку освіти протягом життя. *Освітня політика. Портал громадських експертів.* URL: <http://mvshky3boruw63rnovqs433sm4.cmle.ru/ua/tsifri-i-fakti/367-potentsialvitchiznyanogo-rinku-osviti-protyagom-zhittya> (дата звернення 15.10.21).
3. “Prometheus” – громадський проект масових відкритих он-лайн курсів. URL: <http://prometheus.org.ua/> (дата звернення 15.10.21).